

Ὁ ἅγιος Παΐσιος ὁ Ἄγιορείτης αὐτοβιογραφούμενος

Ἐμπειρίες ἀπὸ τὴν ἀσκητικὴ καὶ ἡσυχαστικὴ τοῦ ζωῆ

Γνώριζε ὅτι ἡ ἀρχὴ τῆς πνευματικῆς ζωῆς εἶναι τὸ νὰ ἐκδιώκη κανεὶς τοὺς κακοὺς λογισμοὺς καὶ νὰ κάνῃ τὸ μυαλό του ἕνα ἐργοστάσιο καλῶν λογισμῶν.

«Τὰ πάθη εἶναι βαθιὰ ριζωμένα μέσα μας, ἀλλὰ ὁ εὐσεβής, ὁ καλός, λογισμὸς μᾶς βοηθάει νὰ μὴν ὑποδουλωνώμαστε ὁ αὐτά. Ὅταν ὁ ἄνθρωπος φέρνῃ ὅλο καλοὺς λογισμοὺς καὶ σταθεροποιήσῃ μιὰ καλὴ κατάσταση, τὰ πάθη παύουν νὰ ἐνεργοῦν, ὁπότε εἶναι σὰν νὰ μὴν ὑπάρχουν. Δηλαδή ὁ εὐσεβής λογισμὸς δὲν ξεριζώνει τὰ πάθη, ἀλλὰ τὰ πολεμάει καὶ μπορεῖ νὰ τὰ καταβάλλῃ. Νομίζω, ὁ συγγραφεὺς περιγράφει τί μπόρεσαν νὰ ὑποφέρουν οἱ ἅγιοι Ἐπτὰ Παῖδες, ἡ μητέρα τους ἁγία Σολομονή καὶ ὁ διδάσκαλός τους ἅγιος Ἐλεάζαρος, ἔχοντας εὐσεβεῖς λογισμοὺς, γιὰ νὰ δείξῃ ἀκριβῶς τὴν δύναμη τοῦ καλοῦ λογισμοῦ.

Ἐνας καλὸς λογισμὸς ἰσοδυναμεῖ μὲ μιὰ πολὺωρη ἀγρυπνία! Ἐχει μεγάλη δύναμη. Ὅπως τώρα κάποια νέα ὄπλα σταματοῦν μὲ ἀκτίνες λέιζερ τὸν πύραυλο στὴν βάση του καὶ τὸν ἐμποδίζουν νὰ ἐκτοξευθῇ, ἔτσι καὶ οἱ καλοὶ λογισμοὶ προλαβαίνουν καὶ καθηλώνουν τοὺς κακοὺς λογισμοὺς στὰ «ἀεροδρόμια» τοῦ διαβόλου, ἀπὸ τὰ ὁποῖα ξεκινοῦν. Γι' αὐτὸ προσπαθῆστε, ὅσο μπορεῖτε, πρὶν προλάβῃ ὁ πειρασμὸς νὰ σᾶς φυτέψῃ κακοὺς λογισμοὺς, νὰ φυτεύετε ἐσεῖς καλοὺς λογισμοὺς, γιὰ νὰ γίνῃ ἡ καρδιά σας ἀνθόκηπος καὶ νὰ συνοδεύεται ἡ προσευχή σας ἀπὸ τὴν θεία εὐωδία τῆς καρδιάς σας.

Ὅταν κανεὶς κρατᾶ ἔστω καὶ λίγο ἀριστερό, δηλαδή κακό, λογισμὸ γιὰ κάποιον, ὁποιαδήποτε ἄσκηση καὶ ἂν κάνῃ, νηστεία,

ἀγρυπνία κ.λπ., πάει χαμένη. Σὲ τί θὰ τὸν βοηθήσῃ ἡ ἄσκηση, ἂν δὲν ἀγωνίζεται παράλληλα νὰ μὴ δέχεται τοὺς κακοὺς λογισμοὺς; Γιατί νὰ μὴν ἀδειάσῃ ἀπὸ τὸ πιθάρι πρῶτα ὅλο τὸ κατακάθι τοῦ λαδιοῦ, πὺ εἶναι μόνο γιὰ σαπούνη, καὶ ὕστερα νὰ θάλῃ τὸ καλὸ λάδι, ἀλλὰ θάξῃ τὸ καλὸ μὲ τὸ ἄχρηστο καὶ τὸ μουρνταρεῖ;

Ἔνας ἀγνός, καλός, λογισμὸς ἔχει μεγαλύτερη δύναμη ἀπὸ κάθε ἄσκηση. Κάποιος νέος λ.χ. πολεμεῖται ἀπὸ τὸν διάβολο καὶ ἔχει ἀκάθαρτους λογισμοὺς καὶ κάνει ἀγρυπνίες, νηστείες, τριήμερα, γιὰ νὰ ἀπαλλαγῇ ἀπὸ αὐτούς. Ἔνας ἀγνός λογισμὸς ὅμως πὺ θὰ φέρῃ ἔχει μεγαλύτερη δύναμη καὶ ἀπὸ τὶς ἀγρυπνίες καὶ ἀπὸ τὶς νηστείες πὺ κάνει καὶ τὸν βοηθάει πιὸ θετικά.» (Γ΄, 19-20).

Ἡ πνευματικὴ ὑγεία τοῦ ἀνθρώπου συνδέεται μὲ τοὺς λογισμοὺς πὺ ἔχει. Εἶπε σὲ κάποια μοναχὴ:

«Ὅποιος ἔχει καλοὺς λογισμοὺς, ἔχει πνευματικὴ ὑγεία καὶ τὸ κακὸ τὸ μετατρέπει σὲ καλὸ. Θυμᾶμαι στὴν Κατοχὴ, ὅσα παιδιὰ εἶχαν γερὸ ὄργανισμό, ἔτρωγαν μὲ ὄρεξη ἕνα κομμάτι μπομπούτα καὶ ἦταν ὅλο ὑγεία. Ἐνῶ κάτι πλουσιόπαιδα, παρόλο πὺ ἔτρωγαν ψωμὶ μὲ βούτυρο, ἐπειδὴ δὲν εἶχαν γερὸ ὄργανισμό, ἦταν φιλάσθενα. Ἔτσι καὶ στὴν πνευματικὴ ζωὴ. Ἔνας, ἂν ἔχῃ καλοὺς λογισμοὺς, καὶ νὰ τὸν χτυπήσῃς ἄδικα, θὰ πῇ: «Τὸ ἐπέτρεψε ὁ Θεός, γιὰ νὰ ἐξοφλήσω παλιά μου σφάλματα, δόξα τῷ Θεῷ!». Ἐνῶ ἕνας ἄλλος πὺ δὲν ἔχει καλοὺς λογισμοὺς, καὶ νὰ πᾶς νὰ τὸν χαϊδέψῃς, θὰ νομίζῃ πὺς πᾶς νὰ τὸν χτυπήσῃς. Πάρτε παράδειγμα ἀπὸ ἕναν μεθυσμένο. Ἄν εἶναι κακός, τὰ σπάξῃ ὅλα ἐπάνω στοὺς μεθῦσι. Ἄν εἶναι καλός, ἢ θὰ κλαίῃ ἢ θὰ συγχωράῃ. Ἔνας μεθυσμένος ἔλεγε: «Χαρίζω ἀπὸ ἕναν κουβᾶ λίρες σὲ ὅποιον μὲ φθονεῖ!» (Γ΄, 27).

Ὁ π. Παΐσιος ἔκανε καλοὺς λογισμοὺς καὶ κάθε φορὰ ἀντιμετώπιζε τὴν κατάσταση μὲ τὸν καλύτερο τρόπο.

«Σκέφτομαι τί γίνεται, τί δὲν γίνεται ἀνθρωπίνως. Τὸ ἐξετάζω ἀπὸ ὅλες τὶς πλευρές. «Θὰ κάνω αὐτό· τί ἀντίκτυπο θὰ ἔχῃ ἐκεῖ, ἐκεῖ;... Τί κακὸ μπορεῖ νὰ κάνῃ ἢ σὲ τί μπορεῖ νὰ ὠφελήσῃ;». Ἐγὼ

πάντα ένα πρόβλημα προσπαθῶ νὰ τὸ δῶ ἀπὸ πολλές πλευρές, ὥστε ἡ λύση ποὺ θὰ δώσω νὰ εἶναι, ὅσο γίνεται, πιὸ σωστή. Γιατὶ μπορεῖ νὰ γίνουν πολλά λάθη, ἀν δὲν προσέξῃ κανεὶς. Ἄν καταλάβῃ ἐκ τῶν ὑστέρων τί ἔπρεπε νὰ κάνῃ, δὲν ὠφελεῖ, γιατί πάει, πέταξε, ὅπως λένε, τὸ πουλί! Ἄς ποῦμε, δὲν πρόσεξε κάποιος καὶ ἔκαψε ἓνα σπίτι. Καλά, ἐντάξει, δὲν τὸν κρεμάει κανεὶς, ἀλλὰ τὸ κακὸ ἔγινε.» (Β', 72).

«Μοῦ λέει λ.χ. κάποιος ὅτι εἶμαι πλανημένος. Πρῶτα θὰ δῶ ἀν εἶμαι πλανημένος ἢ ὄχι. «Γιὰ νὰ τὸ πῆ αὐτός, κάτι θὰ εἶδε. Δὲν μπορεῖ νὰ τὸ εἶπε στὰ καλὰ καθούμενα· κάτι θὰ παρεξήγησε», σκέφτομαι καὶ ψάχνω νὰ βρῶ ποῦ μὲ παρεξηγεῖ, γιὰ νὰ τὸ διορθώσω. Ἄν λέῃ ὅτι εἶμαι πλανημένος, εἶμαι μάγος, γιὰ μένα εἶναι κέρδος, γιατί δὲν θὰ μαζεύεται κόσμος καὶ θὰ ἡσυχάσω. Ἀλλὰ αὐτὸς ὁ καημένος θὰ κολασθῇ, γιατί κάνει κακὸ στὴν Ἐκκλησία· κρίμα δὲν εἶναι; Καὶ φταίω ἐγώ, γιατί κάτι δὲν πρόσεξα. Π.χ. ἔρχονται μερικοὶ νὰ μοῦ φιλήσουν τὸ χέρι καὶ τοὺς χτυπᾶω ἐλαφρὰ στὸ κεφάλι. Ὁ ἄλλος τὸ βλέπει καὶ λέει: «Τοὺς εὐλογεῖ, ἐνῶ εἶναι μοναχός! Τί εἶναι αὐτός;». Δὲν φταῖνε αὐτοί, πρέπει ἐγὼ νὰ μὴν τὸ ξανακάνω.» (Β', 64).

«Σὲ μία Σκήτη δύο γεροντάκια πῆραν ἓνα γαῖδουράκι ποὺ εἶχε ἓνα κουδουνάκι. Ἕνας νέος μὲ ἡσυχαστικές τάσεις παραπονιόταν γιὰ τὸ κουδουνάκι ποὺ εἶχε τὸ ζῶο καὶ πῆρε ὅλους τοὺς Κανόνες, γιὰ νὰ ἀποδείξῃ ὅτι δὲν ἐπιτρέπεται νὰ ἔχουν γαῖδουράκι στὴν Σκήτη! Οἱ ἄλλοι Πατέρες εἶπαν ὅτι δὲν τοὺς ἐνοχλεῖ. Τοῦ λέω: «Δὲν φθάνει ἐκεῖ πέρα ποῦ δὲν μᾶς ἀπασχολοῦν τὰ γεροντάκια, ἀλλὰ ἐξυπηρετοῦνται μὲ τὸ γαῖδουράκι; Ἄν δὲν εἶχε κουδουνάκι καὶ τὸ ἔχαναν, θὰ ἔπρεπε νὰ πᾶμε ἐμεῖς νὰ τὸ θροῦμε. Παραπονιόμαστε κιόλας;». Ἄν δὲν ἔχουμε ἔτσι καλοὺς λογισμοὺς καὶ δὲν ἀξιοποιήσουμε τὰ πάντα στὰ πνευματικά, τότε καὶ σὲ Ἁγίους κοντὰ νὰ πᾶμε, δὲν θὰ κάνουμε προκοπή. Βρέθηκα λ.χ. σὲ στρατόπεδο; Νὰ ἀξιοποιήσω τὴν σάλπιγγα σάν καμπάνα καὶ τὸ ὄπλο νὰ

μοῦ θυμίζῃ τὰ πνευματικά ὄπλα κατὰ τοῦ διαβόλου.» (Α΄, 188).

«Μία φορά ταξίδεψα μὲ τὸ λεωφορεῖο καὶ ὁ εἰσπράκτορας ἔβαλε τὸ ράδιο δυνατά. Μερικοὶ νεαροὶ ποὺ θρήσκευαν, εἶπαν ὅτι εἶναι καὶ ἓνας μοναχὸς καὶ τοῦ ἔκαναν ἐπανειλημμένως νόημα νὰ τὸ κλείσῃ. Μία-δύο, τίποτε αὐτός, τὸ ἔβαλε πιὸ δυνατά. «Ἀφῆστε τον, τοὺς εἶπα, δὲν πειράζει, μοῦ κάνει ἰσοκράτημα στὴν ψαλμωδία μου». Μὲ τὸν λογισμό μου ἔλεγα: «Ἄν, Θεὸς φυλάξοι, γινόταν ἓνα ἀτύχημα λίγο πιὸ πέρα καὶ ἀναγκάζονταν νὰ βάλουν στὸ δικό μας αὐτοκίνητο ἀνθρώπους σακατεμένους, ἄλλος νὰ εἶναι μὲ σπασμένο πόδι, ἄλλος μὲ σπασμένο κεφάλι, πῶς θὰ ἄντεχα αὐτὴν τὴν σκηνή; Δόξα σοι ὁ Θεός, οἱ ἄνθρωποι εἶναι καλά καὶ τραγουδοῦν κιόλας!» Ἔτσι ταξίδεψα μία χαρὰ ψάλλοντας.» (Α΄, 186).

«... Νὰ σᾶς πῶ καὶ ἄλλο παράδειγμα, γιὰ νὰ δῆτε πῶς τακτοποιεῖται κανεὶς σὲ ὅλες τὶς περιπτώσεις μὲ ἓναν καλὸ λογισμό! Ἦμουν στὰ Ἱεροσόλυμα μὲ κάποιον γνωστό. Ἐκεῖ εἶχαν μία γιορτή. Γιόρταζαν καὶ φώναζαν συνέχεια «ἅ λάλα...ἄχ» Χαλασμός γινόταν! «Ἐν ἀλαλαγμῶ... καὶ ἐν κυμβάλοις ἀλαλαγμοῦ!» Δὲν καταλάβαινες τί ἔλεγαν! Ὅλη νύχτα φώναζαν. Ὁ γνωστός μου νευρίασε, θγῆκε στὸ παράθυρο, δὲν ἔκλεισε μάτι. Ἐγὼ μὲ ἓναν καλὸ λογισμό ποὺ ἔβαλα, κοιμήθηκα σάν τὸ πουλάκι. Θυμήθηκα τὴν Ἔξοδο τῶν Ἑβραίων ἀπὸ τὴν Αἴγυπτο καὶ ἐνιωθα μία συγκίνηση.» (Α΄, 186-187).

* * *

Ἡ ἀσθένειά του

Σέ ὅλη του τὴν ζωὴ βοήθοῦσε πονεμένους ἀνθρώπους, κυρίως ἀσθενεῖς καὶ δαιμονισμένους, καὶ γι' αὐτὸ καταλάβαινε τὸν πόνο τους. Ἐπειδὴ εἶχε μεγάλη ἀγάπη στοὺς ἀνθρώπους, γι' αὐτὸ καὶ ὁ Θεὸς ἐπέτρεψε νὰ δοκιμάσῃ στὴν ζωὴ του τὸν πόνο τοῦ καρκίνου. Ἄλλωστε, ἐπειδὴ δίδασκε συνέχεια γιὰ τὰ θέματα αὐτά, γιὰ τὸ πῶς νὰ ἀντιμετωπίζουν οἱ ἄρρωστοι τὴν ἀσθένεια, γι' αὐτὸ καὶ ὁ

Θεός οικονόμησε νά τό ἀποδείξη στήν πράξη καί στήν ζωή του.

«– Γέροντα, ἔγινε ἡ τελική διάγνωση. Ὁ ὄγκος ποῦ ἔχετε εἶναι καρκίνος, καί μάλιστα ἄγριος.

– Φέρε ἕνα μαντήλι νά χορέψω τὸ «Ἐχε γειά, καημένε κόσμε»! Ἐγὼ ποτὲ δὲν χόρεψα στήν ζωή μου, ἀλλὰ τώρα ἀπὸ τὴν χαρά μου ποῦ πλησιάζει ὁ θάνατος θὰ χορέψω.

– Γέροντα, ὁ γιατρὸς εἶπε ὅτι πρέπει νά γίνουν πρῶτα ἀκτινοβολίες, γιὰ νά συρρικνωθῇ ὁ ὄγκος, καί μετὰ νά γίνῃ ἐπέμβαση.

– Κατάλαβα! Πρῶτα θὰ βομβαρδίσῃ ἡ ἀεροπορία καί μετὰ θὰ γίνῃ ἡ ἐπίθεση! Λοιπὸν θὰ πάω ἐπάνω καί θὰ σᾶς φέρω νέα!... Μερικοί, ἀκόμη καί γέροι, ἂν τοὺς πῆ ὁ γιατρὸς «θὰ πεθάνῃς» ἢ «πενῆντα τοῖς ἑκατὸ ὑπάρχει ἐλπίδα νά ζήσης», στενοχωριοῦνται. Θέλουν νά ζήσουν. Τί θὰ βγάλουν; Ἄπορῶ! Ἄν εἶναι κανεὶς νέος, ἔ, κάπως δικαιολογεῖται, ἀλλὰ ἕνας γέρος νά κάνῃ προσπάθεια νά ζήσῃ, αὐτὸ δὲν τὸ καταλαβαίνω. Ἄλλο εἶναι νά κάνῃ μιὰ θεραπεία, γιὰ νά μπορῇ νά ἀντέξῃ κάπως τὸν πόνο. Δὲν θέλει δηλαδὴ νά παρατείνῃ τὴν ζωή του, ἀλλὰ θέλει μόνο νά εἶναι λίγο πιὸ ὑποφερτοὶ οἱ πόνοι καί νά αὐτοεξυπηρετῆται, μέχρι νά πεθάνῃ· αὐτὸ ἔχει νόημα.

– Γέροντα, παρακαλοῦμε τὸν Θεὸ νά σᾶς δώσῃ παράταση ζωῆς

– Γιατί; Ὁ Ψαλμὸς δὲν λέει ὅτι ἐβδομήκοντα εἶναι τὰ χρόνια τῆς ζωῆς μας;

– Προσθέτει ὅμως ὁ Ψαλμωδὸς καί «ἐὰν ἐν δυναστείαις, ὀγδοήκοντα»...

– Ναί, ἀλλὰ λέει καί «τὸ πλεῖον αὐτῶν κόπος καί πόνος», ὁπότε καλύτερη ἢ ἀνάπαυση στήν ἄλλη ζωή!

– Μπορεῖ, Γέροντα, κάποιος ἀπὸ ταπείνωση νά μὴν αἰσθάνεται ἔτοιμος πνευματικὰ γιὰ τὴν ἄλλη ζωή καί νά θέλῃ ἀκόμη νά ζήσῃ, γιὰ νά ἐτοιμασθῇ;

– Αὐτὸ εἶναι καλὸ, ἀλλὰ ποῦ ξέρεи ὅτι, ἂν ζήσῃ κι ἄλλο, δὲν θὰ γίνῃ χειρότερος;

- Γέροντα, πότε συμφιλιώνεται κανείς με τὸν θάνατο;
- Πότε; Ἄμα ζῆ μέσα του ὁ Χριστός, τότε εἶναι χαρὰ ὁ θάνατος. Ὅχι ὅμως νὰ χαίρεται πὺ θὰ πεθάνη, γιατί βαρέθηκε τὴν ζωὴ του. Ὅταν χαίρῃσαι τὸν θάνατο, με τὴν καλὴ ἔννοια, φεύγει ὁ θάνατος καὶ πάει νὰ βρῆ κανέναν φοβητσίδη! Ὅταν θέλῃς νὰ πεθάνῃς, δὲν πεθαίνεις. Ὅποιος καλοπερνάει, φοβᾶται τὸν θάνατο, γιατί εὐχαριστιέται με τὴν κοσμικὴ ζωὴ καὶ δὲν θέλει νὰ πεθάνῃ. Ἄν τοῦ ποῦν γιὰ θάνατο, λέει: «Κουνήσου ἀπὸ τὴν θέση σου!» Ἐνῶ, ὅποιος ταλαιπωρεῖται, πονάει κ.λπ., θεωρεῖ τὸν θάνατο λύτρωση καὶ λέει: «Κρῖμα, δὲν ἤρθε ἀκόμη ὁ Χάρος νὰ με πάρῃ... Κάποιο ἐμπόδιο θὰ τὸν βρῆκε»!

Λίγοι ἄνθρωποι θέλουν τὸν θάνατο. Οἱ πῖο πολλοὶ κάτι θέλουν νὰ τελειώσουν καὶ δὲν θέλουν νὰ πεθάνουν. Ὁ καλὸς Θεὸς ὅμως οἰκονομάει νὰ πεθάνῃ ὁ καθένας, ὅταν ὠριμάσῃ. Πάντως ἕνας πνευματικὸς ἄνθρωπος, εἴτε νέος εἶναι εἴτε γέρος, πρέπει νὰ χαίρεται πὺ ζῆ, νὰ χαίρεται πὺ θὰ πεθάνῃ, ἀλλὰ νὰ μὴν ἐπιδιώκῃ νὰ πεθάνῃ, γιατί αὐτὸ εἶναι αὐτοκτονία.

Γιὰ ἕνα πεθαμμένο κοσμικὰ καὶ ἀναστημένο πνευματικὰ δὲν ὑπάρχει ποτὲ καθόλου ἀγωνία, φόβος καὶ ἄγχος, γιατί περιμένει τὸν θάνατο με χαρὰ, ἐπειδὴ θὰ πάῃ κοντὰ στὸν Χριστὸ καὶ θὰ ἀγάλλεται. Ἀλλὰ χαίρεται καὶ γιατί ζῆ, ἐπειδὴ ζῆ πάλι κοντὰ στὸν Χριστὸ καὶ νιώθει ἕνα μέρος τῆς χαρᾶς τοῦ Παραδείσου ἐπὶ τῆς γῆς καὶ διερωτᾶται ἂν ὑπάρχῃ ἀνώτερη χαρὰ στὸν Παράδεισο ἀπὸ αὐτὴν πὺ νιώθει στὴν γῆ. Τέτοιοι ἄνθρωποι ἀγωνίζονται με φιλότιμο καὶ αὐταπάρηση καὶ, ἐπειδὴ βάζουν μπροστὰ τους τὸν θάνατο καὶ τὸν σκέφτονται καθημερινὰ, ἐτοιμάζονται πῖο πνευματικὰ, ἀγωνίζονται τολμηρότερα καὶ νικοῦν τὴν ματαιότητα.» (Δ', 256-258).

«Πάντως ἄλλο εἶναι νὰ μαθαίνῃς ὅτι ἀρρώστησε κάποιος καὶ ἄλλο εἶναι νὰ ἀρρωσταίνῃς ὁ ἴδιος. Τότε καταλαβαίνεις τὸν ἀρρωστο. Ἄκουγα «χημειοθεραπεῖες» καὶ νόμιζα ὅτι εἶναι «χυμο-

θεραπείες», δηλαδή ότι κάνουν στους καρκινοπαθείς θεραπεία με χυμούς, με φυσικές τροφές! Ποῦ νὰ ξέρω; Τώρα ὅμως κατάλαβα τί ταλαιπωρία εἶναι.

– Οἱ χημειοθεραπείες, Γέροντα, εἶναι πιὸ δύσκολες ἀπὸ τὶς ἀκτινοβολίες;

– Πιὸ δύσκολες; Ὅλα, καὶ οἱ ἀκτινοβολίες καὶ οἱ χημειοθεραπείες εἶναι... Τὸ χειρότερο εἶναι ποῦ σοῦ κόβουν τὴν ὄρεξη· ἐνῶ πρέπει νὰ φᾶς καλά, δὲν μπορεῖς νὰ φᾶς καθόλου. Καὶ οἱ γιατροὶ σοῦ λένε: «Πρέπει νὰ τρῶς». Ἔμ, πῶς νὰ φᾶς, ἀφοῦ ὅλα αὐτὰ σοῦ κόβουν τὴν ὄρεξη καὶ σὲ κάνουν πτωμα! Ὅταν ἔκανα ἀκτινοβολίες, ἐνῶ καιγόμουν, δὲν μπορούσα νὰ πιῶ καθόλου νερό. Μοῦ ἐρχόταν νὰ κάνω ἐμετό, αἰσθανόμουν ἀπέχθεια ἀκόμη καὶ γιὰ τὸ νερό.

– Γέροντα, ἂν κάνατε λίγο νωρίτερα τὴν ἐγχείρηση...

– Τί νωρίτερα; Ἐγὼ δὲν κάνω προσευχὴ νὰ περάση, γιατί ἔτσι συμπάσχω μὲ τὸν κόσμο ποῦ ὑποφέρει. Καταλαβαίνω πιὸ πολὺ τοὺς πονεμένους καὶ συμμετέχω στὸν πόνο τους. Ἄλλωστε καὶ ἐμένα μὲ ὠφελεῖ πνευματικά. Ζητάω μόνο νὰ μπορῶ λίγο νὰ ἐξυπηρετοῦμαι καὶ νὰ ἐξυπηρετῶ. Ὅ,τι θέλει ὅμως ὁ Θεός.

Ὅταν ἔχης κάποιον πρόβλημα στὴν υγεία σου καὶ δὲν σὲ ἀπασχολῇ αὐτό, τότε ἔχεις κατὰ κάποιον τρόπο τὸ δικαίωμα νὰ παρακαλῆς τὸν Θεὸ νὰ βελτιώσῃ τὴν κατάσταση τῆς υγείας τῶν ἄλλων. Ἀλλὰ καὶ ὅποιος δὲν ἔχει δικό του πόνο, ἄς πονᾷ τοῦλάχιστον γι' αὐτοὺς ποῦ πονοῦν. «Νὰ πάρω τὸν γαταδόκκο σου», ἔλεγαν οἱ Φαρασιῶτες, δηλαδή τὸν πόνο σου, τὸ βάσανό σου, τὸ φαρμάκι σου.

– Γέροντα, μὲ τί τρόπο τὸν ἔπαιρναν;

– Μὲ τὴν ἀγάπη. Ὅταν μὲ ἀγάπη λέη κανεῖς «νὰ πάρω τὸν πόνο σου», τὸν παίρνει. Ἀλλά, ἂν τὸν πάρῃ, μετὰ θέλει πολλὴ ὑπομονή, πολλὴ παλληκαριά, πολλὴ δύναμη, γιὰ νὰ τὸν ἀντιμετωπίσῃ. Ἐρχονται μερικοὶ καὶ μοῦ λένε: «Γέροντα, θέλω νὰ πάρω τὸν πόνο σου». Μερικοὶ τὸ λένε ἀπὸ παλληκαριά, μερικοὶ ὅμως φοβη-

τσιάρηδες δὲν ξέρουν τί λένε. Αὐτοὶ μὲ τὸ παραμικρὸ τρέχουν στὸν γιατρὸ καὶ εὐκολὰ ἀπογοητεύονται. Τὸν λίγο πόνο τὸν δικό τους δὲν μποροῦν νὰ σηκώσουν καὶ λένε νὰ πάρουν τὸν δικό μου πόνο! Καλύτερα νὰ κάνουν ὑπομονή στὸν δικό τους πόνο, νὰ δέχωνται μὲ χαρὰ ὅ,τι ἐπιτρέπει γι' αὐτοὺς ὁ Θεὸς καὶ νὰ μὴ ζητοῦν δῆθεν ἀπὸ ἀγάπη νὰ πάρουν τὴν ἀρρώστια τοῦ ἄλλου. Γιατί, ἂν τυχὸν ὁ Θεὸς ἐκπληρώσῃ τὸ αἶτημά τους καὶ ξεχάσουν ὅτι οἱ ἴδιοι τὸ ζήτησαν, θὰ γογγύσουν καὶ μπορεῖ νὰ τὰ βάλουν καὶ μὲ τὸν Θεό.» (Δ', 219-220).

Ὅπως εἶδαμε προηγουμένως στό Καλύβι του δεχόταν πολλοὺς ἀνθρώπους καὶ ἀντιμετώπιζε μεγάλους κινδύνους. Ὅταν μιὰ μοναχὴ τὸν ρώτησε ἂν φοβᾶται πού μιᾶ μὲ εὐθύτητα ἐκεῖνος ἀπάντησε:

«Τί νὰ φοβηθῶ; Τὸν τάφο μου τὸν ἔχω ἀνοίξει. Ἄν δὲν τὸν εἶχα ἀνοίξει, θὰ μὲ ἀπασχολοῦσε πὸς θὰ κουραζόταν ὁ ἄλλος νὰ σκάψῃ. Τώρα θὰ χρειασθῇ νὰ ρίξῃ μόνο λίγους τενεκέδες χῶμα...» (Β', 35).